

Nostoja VM-esityksestä valtion talousarvioksi 2023

8.8.2022

@MinnaPunakallio

**Valtion vuoden 2023
talousarvio on istuvan
hallituksen viimeinen
budjetti.**

Talouden kasvu jää vuonna 2023 vaisuksi

Hintojen nousu uhkaa pitkittyä

VM ennusti kesäkuussa, että inflaatio on +2,7 % vuonna 2023.

Talouden kasvu uhkaa hyytyä.

Työllisyyden paraneminen hidastuu. Uhkana maakaasutoimitusten häiriintyminen Euroopassa ja nousevat korot.

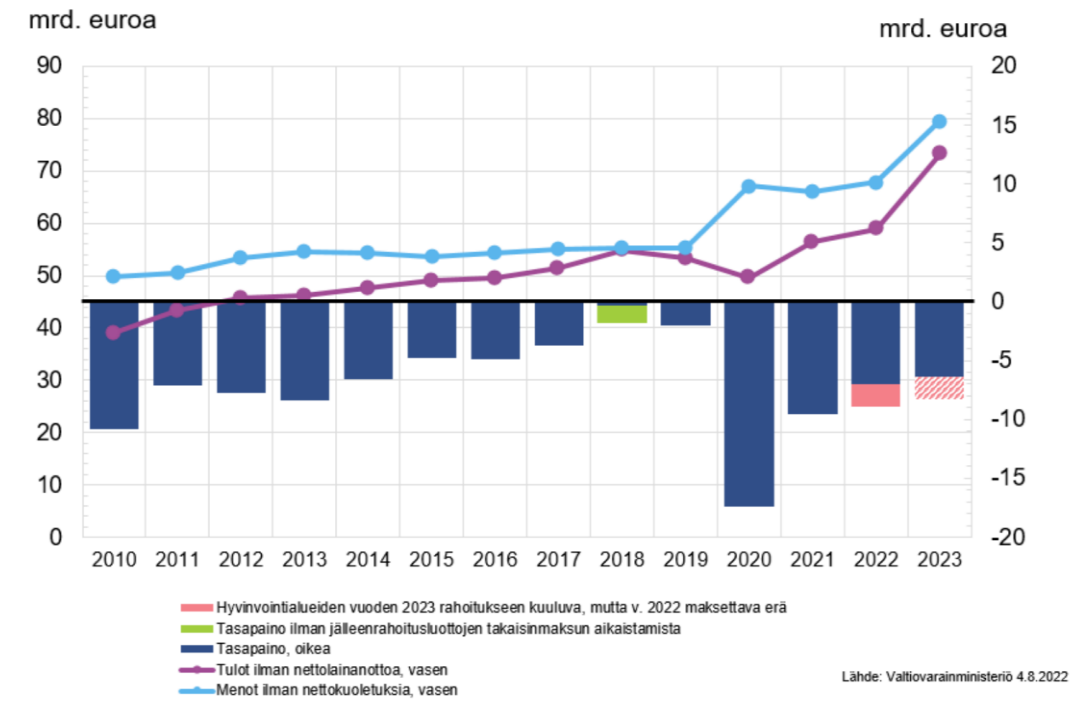

Julkisen taloudessa rakenteelliset haasteet ennallaan

Julkisen sektorin tulot eivät riitä kattamaan menoja. Menopaineet kasvussa.

VM-talousarvioesitys 2023 pähkinänkuoressa

- Valtion tulot 73,5 mrd. euroa, josta verotulot 65 mrd. euroa
- Menot 79,5 mrd. euroa
 - josta hyvinvointialueiden rahoitus on noin 22,3 mrd. euroa
 - josta korkomenot 1,3 mrd. euroa
 - **Ilman sote-siirtoa valtion määrärahat noin 65,5 mrd. euroa**
- VM:n budjettiehdotus 6,3 mrd. euroa alijäämäinen. Osa, 1,9 mrd. euroa, vuoden 2023 alijäämästä kohdistuu vuodelle 2022 (hyvinvointialueuudistus).
- Valtion velka nousee, julkinen velka suhteessa BKT:hen pysyy ennallaan

**Vuonna 2023
merkittävin
verotuottoihin
vaikuttava
veroprosenttimuutos
on sote-uudistus.**

**Vuonna 2023 kuntien tuloveroprosentit laskevat
12,64 prosenttiyksikköä,
tuotto laskee yhteensä noin 13,7 mrd. eurolla.**

**Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta
pienennetään noin 0,7 mrd. euroa.**

**Kuntien verotuotoista siirtyy valtiolle
noin 14,5 miljardia euroa.**

VM-riihen uudet linjaukset

Ylimääräinen lapsilisä joulukuussa

Kertaluonteinen,
alustava
kustannusarvio 112
miljoonaa euroa

T&K-verovähennys voimaan

Kustannusarvio 100
milj. euroa,
vähennyksellä ei ollut
vielä keväällä selvää
poliittista tukea

Alueellisen opinto- lainahyvintyksen kokeilu käyntiin

ICT-lisävaltuus
hyvinvointialueille,
kuntien peruspalvelujen
valtionosuuteen korjaus

Ehdollinen poikki- maantiehanke Oulun sataman ja Stora Enson tehtaan välillä

Itäisen Suomen elinvoimaan kohdistetaan varoja

Matkakulu- vähennyksen korotus ja jakeluvelvoitteen alentaminen myös vuodelle 2023

JTS:ssä linjattu kehyspoikkeus vuoden 2023 osalta pysyi ennallaan

Määräraha, miljoonaa euroa	Vuosi 2023	
Kyberturvallisuus		56
Rajaturvallisuus ja maanpuolustus		996
Maahanmuuttokokonaisuus		777
Huoltovarmuutta / vihreää siirtymää tukevat toimet		217
Energianhintojen nousun takia tehtävät toimet		8
YHTEENSÄ		2 054

Julkinen talous

**Kuntalinjaukset
eivät muuttuneet
kevään julkisen
talouden
suunnitelmasta.
Laskentatekijät
tarkentuvat vielä.**

Valtion toimien yhteisvaikutus 2023 kuntatalouteen on lähellä neutraalia

- Peruspalvelujen valtionosuuden kehystason korjaus, +344 milj. euroa v. 2023-
- Indeksitarkistus 2023
- Kuntien valtionosuuksia leikataan -43 milj. euroa vuonna 2023
 - Aiemmin sovittu 24 milj. euron leikkaus
 - Kuntien digi-kannustimeen liittyvä kertaluonteinen leikkaus v. 2023, -10 milj. euroa
 - Yhdistymisavustusten tasoa alennetaan 9 milj. euroa 2023-
- Kuntatalouteen ei kohdistu vuonna 2023 juurikaan uusia, laajenevia tehtäviä.
- Verotuottovaikutukset korvataan
- Hallitus korvaa koronapandemiaan ja Ukrainan sotaa pakenneiden henkilöiden palveluiden kustannuksia.

Kuntien valtionavut laskevat vuonna 2023 mm. sote-uudistuksen vuoksi.

Kuntien valtionavut 5,4 miljardia euroa v. 2023

Peruspalvelujen valtionosuus	2,7 mrd. euroa
OKM	1,3 mrd. euroa
Muut valtionavut, esim. TEM	0,6 mrd. euroa
Verotulomenetysten kompensatio	0,8 mrd. euroa
Valtionavut kuntatalouteen yhteensä	5,4 mrd. euroa

**5,4
mrd. euroa**

Hyvinvointialueiden yleiskatteellinen valtionrahoitus 2023 n. 22,3 mrd. euroa

- Vuoden 2023 rahoituksesta noin 1,9 mrd. euroa maksetaan joulukuussa 2022
- Hyvinvointialueiden rahoituksen indeksikorotus on 2,48 % (+533 milj. euroa)
- Sote palvelutarpeen kasvun kustannusarvion arvioidaan olevan 249 milj. euroa
 - Palvelutarpeessa huomioitu 0,2 %-yksikön korotus, joka v. 2023 täysimääräinen
- Laajenevat tehtävät kasvattavat kustannuksia noin 274 miljoonalla eurolla
 - Perusterveydenhuollon hoitotakuun vaiheittainen tiukentaminen
 - Hoivahenkilöstön vähimmäismitoitus 0,7; valtionrahoitusta pienentää vuonna 2023 40 milj. euron ennakkolliset säästöt
 - Kotihoidon ja omaishoidon kehittäminen
 - Kansallinen mielenterveysstrategia
 - Vammaispalvelulain uudistus
 - Lastensuojelun vähimmäishenkilömitoitus, jälkihuollon laajennus
 - Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen

**Nosto: Ansio- ja
pääomatuloverotuksen
verotukien arvioidaan
vähentävän kaikkien
veronsaajien
verotuottoja yhteensä
noin 20,9 mrd. euroa
vuonna 2023.**

Budjettiriihessä sovitaan pysyvien säästöjen kohdentumisesta

- Säästöistä toteutetaan kehystarkistuksen vuoksi 328 miljoonaa
- Uusi kohdennus:
 - Liikenne- ja viestintäministeriö (127 miljoonaa euroa). Tavoitteena on, ettei säästö kohdistuisi perusväylänpitoon.
 - Työ- ja elinkeinoministeriö (16,5+13 miljoonaa euroa)
 - Ulkoministeriö (40 miljoonaa euroa)
 - Maa- ja metsätalousministeriö (40 miljoonaa euroa)
 - Valtiovarainministeriö (5+43 miljoonaa euroa)
 - Ympäristöministeriö (6,5 miljoonaa euroa)
 - Valtioneuvoston kanslia (2 miljoonaa euroa)
 - Muut yhteensä (35 miljoonaa euroa)

Syksyn tärkeitä päivämääriä 2022

Minna Punakallio
Pääekonomisti
Suomen Kuntaliitto
Puh. +358 9 771 2095
@MinnaPunakallio
Minna.Punakallio@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi